

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§ 1, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse, §§ 3 og 4 og ændringsforslag nr. 1 til titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om uddannelse af pædagoger.
Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 6/3 91. Første behandling 14/3 91. Betænkning 21/5 91).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Frank Jensen (S):

Ved førstebehandlingen af dette lovforslag om uddannelse af pædagoger faldt der fra Socialdemokratiets side mange knubbede ord til undervisningsministeren om det lovforslag, ministeren havde fremsat for Folketinget, primært

fordi lovforslaget fra ministerens side ikke havde et reformperspektiv i uddannelsesmæssig henseende, men mere skyldtes besparelseshensyn for at opnå en besparelse på 50 mio. kr. på de pågældende uddannelser.

Nu har vi igennem udvalgsarbejdet fået drøftet, synes jeg, på værdig vis de uddannelsesmæssige perspektiver inden for de tre nuværende pædagogiske uddannelser, og det er sammen med de indrømmelser, vi har fået under udvalgsarbejdet, baggrunden for, at Socialdemokratiet kan bidrage til vedtagelsen af lovforslaget ved tredje behandling.

Vi har nemlig fået, synes jeg, en lang række indrømmelser, der imødekommer en del af den kritik, som vi rejste fra Socialdemokratiets side ved førstebehandlingen.

Vi har nu fået indført, at de studerende har lovhjemmel til oprettelse af et studerendes råd, vi har fået lovhjemmel til, at medarbejderne på institutionerne får mulighed for oprettelse af medarbejderråd, og vi har ikke mindst fået et landsdækkende seminarieråd, der giver mulighed for, at det aktive pædagogiske uddannelsesmiljø fortsat kan rådgive og vejlede den siddende minister. Det er godt, for det er nødvendigt, at vi hele tiden i vores uddannelsessystem har mulighed for at kanalisere den demokratiske indflydelse og for vejledning af de politiske myndigheder, så vi får uddannelser, der hele tiden er tidssvarende.

Vi har også fået en ændring af godkendelsen af tilrettelæggelsen af studieordningen på det enkelte seminarium. Nu er det sådan, at den lokale bestyrelse godkender studieordningen, oprindeligt stod der »fastlægger«. Vi har med den ændring haft det ønske, at medarbejdere, studerende og rektor ved det enkelte seminarium får tilrettelagt den studieordning, som er den mest hensigtsmæssige. Det er rektor, der har initiativet og ansvaret, men jeg vil godt spørge undervisningsministeren, om han ikke er enig med os i, at det ville være utænkeligt, at man på et lokalt seminarium ville tilrettelægge en studieordning, uden at medarbejderne og de studerende var med i processen. Men det er klart, at ansvaret er placeret hos rektor.

Jeg vil også godt spørge undervisningsministeren, om ministeren er enig med mig og Socialdemokratiet i, at vi nu har fået åbnet op for, at de studerende og medarbejderne får en direkte repræsentation i den lokale bestyrelse på stats-

[Frank Jensen]

seminarierne. Er ministeren enig i, at vi også på dette område må tilstræbe, at de selvfølgelig også ved at have repræsentation i bestyrelsen må tage et medansvar og dermed også må have stemmeret i bestyrelsen? Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er enig med mig og med Socialdemokratiet i disse betragtninger.

En nyskabelse i forhold til Eva Caspersen-udvalgets betænkning er, at der nu er afsat midler til forsøgs- og udviklingsarbejde, nemlig 5 mio. kr. Sådan som vi i hvert fald har læst betænkningen og også har forstået på udvalgsmedlemmer fra Eva Caspersen-udvalget, var de 5 mio. kr. også beregnet til, at seminarierne nu skulle indgå i udviklingsarbejde også ud af huset i forhold til hele institutionsområdet. Der skulle ikke kun være forsøgs- og udviklingsarbejde internt på seminarierne, men vi skal også åbne vinduer og døre ud til det omgivende pædagogiske arbejdsmarked.

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, om han er enig med mig i, at de 5 mio. kr., der er afsat, også skal bruges til forsøgs- og udviklingsarbejde, der går udad, sådan at seminarierne er med til at præge arbejdsmarkedet, og omvendt at arbejdsmarkedet er med til at præge seminarierne, altså at midlerne ikke kun er afsat til intern anvendelse til forsøgs- og udviklingsarbejde på seminarierne, men også til et udviklingssamarbejde mellem arbejdsmarkedet og uddannelsesinstitutionerne.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg er ligesom den socialdemokratiske ordfører, hr. Frank Jensen, glad for, at vi har kunnet konstatere i dag, at der i den sidste fase af udvalgsarbejdet er faldet en lang række ting på plads, som er væsentlige for Socialistisk Folkeparti.

Som også hr. Frank Jensen vægtede det, synes vi, at det er godt, at vi har fået en ordening om repræsentation fra læreres og studerendes side i bestyrelserne, og da det er overladt til lokal beslutning, om disse repræsentanter skal have fuldt medlemskab af bestyrelsen, har vi en stærk forventning om, at det vil ske på de enkelte seminarier.

Idet jeg tilslutter mig de bemærkninger, hr. Frank Jensen gjorde om nogle punkter, vil jeg fremhæve nogle få andre. Vi er glade for, at udvalget accepterede, at vi fik indføjet i udvalgets betænkning, at alle pædagoger må være forbe-

redte på at møde og skulle arbejde med mennesker fra forskellige etniske grupper og kulturer, og derfor er det vigtigt, synes jeg, at vi har fået indføjet, at studerende i seminariernes undervisning skal have orientering om etniske minoriteters baggrund.

Jeg lægger også vægt på, at seminarierne deltager aktivt i forsøgs- og udviklingsarbejde både på det pædagogiske og det sociale område, og glæder mig over den permanent afsatte pulje på 5 mio. kr.

Endelig synes jeg, at det er vigtigt, at de studerende kan få lejlighed til at afvikle deres praktik i børnehaveklasser og skolefritidsordninger. Det er et vigtigt område af det pædagogiske arbejdsmarked, og vi forventer, at der afsættes de fornødne ressourcer til at oprette betalte praktikpladser i folkeskolen.

Derfor kan SF også i dag med tilfredshed være med til at vedtage lovforslaget.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er naturligvis glad for den meget brede tilslutning til forslaget, og jeg er glad for, at denne tilslutning kunne opnås, uden at vi på noget punkt svigtede den meget brede enighed, der var opnået i det såkaldte Eva Caspersen-udvalg.

Hr. Frank Jensen lod ved førstebehandlingen en af sine kolleger holde en ret skrap tale, og når han nu holdt en venlig tale, så var det ifølge hans eget udsagn, fordi der var gjort en række indrømmelser. Dem fik vi derefter beskrevet, og jeg vil gerne sige, at på alle de punkter, som blev nævnt, kan ingen have noget imod de ændringer, der er vedtaget.

Når det ikke var med i det oprindelige forslag, er det ganske enkelt, fordi regeringen i sine forslag altid har lidt mere tillid til, at man selv kan finde ud af det rundt omkring. Vi betragter hverken kommunalbestyrelser eller pædagogseminariers bestyrelser som ildetænken-de eller ukloge. Vi mener, at de selv er i stand til at indrette samarbejdsorganer på en fornuftig måde. Vi vil godt have lidt mindre bureaukrati, lidt færre regler.

Vi får jo at vide, at vi skal sanere på alle mulige punkter, og her syntes vi altså, at vi kunne klare os med en lidt mere uformel struktur end dette seminarieråd, men da ingen har noget imod seminarierådet, så lad os dog endelig

[Undervisnings- og forskningsministeren]

skrive det i loven. Og når det gælder ekstra penge, så ved man, at det ønsker Socialdemokratiet altid.

Jeg ville godt lige gøre disse bemærkninger, for det sker jo, at jeg uddannelsespolitiske ordførere fra Socialdemokratiet får at vide, at jeg udsteder for mange regler, og at jeg selv går imod mine egne tanker om mindre bureaukrati. Jeg synes, vi her har endnu et eksempel – lille og uskadeligt, men dog et eksempel – på, at det er Socialdemokratiet, der vil have bureaukrati, og som bryster sig af det, når regeringen så bøjer sig. Jeg tror, at fremgangsmåden i kommende tider skal være, at regeringen skal foreslå endnu enklere love, og så kan Socialdemokratiet få lov at gøre dem lidt mere komplicerede, og på den måde kan vi få trukket lovgivningen i retning af færre regler.

Dette være sagt i al venskabelighed og med et smil. Det vigtigste er sagen, vi er samlet om, nemlig at vi nu får de tre uddannelser samlet til én. Der er bred opbakning i Folketinget til det, og nu kan seminarierne gå i gang. Vi undskylder, at vi ikke har haft afklaring før, men nu er der i det mindste en afklaring, nu er skinnerne lagt for de næste mange år. Tilmed har vi fået en ekstra bunke pladser til seminarierne, og det ved jeg man er glad for. Og så er også denne strid begrænset; om end der naturligvis ikke bliver fred i vor tid, så er der i hvert fald mindre ufred.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det kan jo være, at rollefordelingen bliver en anden om kort tid. Hvem ved, om ministeren vil sidde her i salen og ønske sig at få strammet op på lovgivningen for at undgå så mange ministerbeføjelser for den til den tid siddende socialdemokratiske undervisningsminister.

Sagen er jo, at ministeren, som taler så meget om det decentrale, lokal indflydelse osv., reelt gerne vil have, at magten ligger ovre i Frederiksholms Kanal i Undervisningsministeriet og ikke lokalt. Vi ser jo på en lang række lovgivningsområder, at ministeren gerne vil have, at beføjelserne ligger så tæt på ministeriet som muligt.

Det er ikke et ønske fra vores side om at bureaukratisere og vanskeliggøre lovstoffet, nej, det er et spørgsmål om at give lovhjælp til dem derude. Selvfølgelig skal der være nogle

spilleregler og nogle færdselsregler, som vi jo nu engang er sat til at lave som lovgivere. Den nuværende undervisningsminister og vi ser ideologisk, politisk forskelligt på, hvordan dette Ting skal lovgive – og heldigvis for det, politisk forskellighed skal der være.

Men ministeren glemte desværre at svare på mine spørgsmål, og de var sådan set meget enkle og klare. Mit første spørgsmål gik på, om ministeren var enig i, at det ville være utænkeligt at forestille sig, at en rektor på et seminarium egenhændigt sammen med sin bestyrelse ville fastsætte studieordningen, og om en tilrettelæggelse af en studieordning ikke ville være en proces, som man selvfølgelig inddrager medarbejdere og studerende i.

Bare dette sagt i en god stund: Selvfølgelig anerkender vi også, at når vi siger lokalt selvstyre, så skal der også være mulighed for, at de enkelte parter får indflydelse på tingene. Selvfølgelig er ministeren og jeg enige om, at det er rektor, der har ansvaret for, at tingene sker, som der står i loven.

Det andet spørgsmål gik på de 5 mio. kr., som nu er afsat til forsøgs- og udviklingsarbejde, og som vi er glade for. Spørgsmålet var, om de 5 mio. kr. skulle bruges til forsøgs- og udviklingsarbejde, der gik ud af huset, altså ud ad dørene og vinduerne på seminarierne, sådan at man i højere grad fik inddraget seminarierne i det udviklingsarbejde, der også foregår på det pædagogiske og sociale arbejdsmarked.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg går ud fra som en selvfølge, at enhver moderne seminarirektor vil sørge for at etablere et godt samarbejde med medarbejdere og elever, ellers får man det ikke særlig morsomt i den stol, så det kommer vist af sig selv.

Med hensyn til stemmeretten i bestyrelsen har vi jo en klar lovbestemmelse, som siger, hvem der afgør det, og jeg synes ikke, at jeg skal brodere på det. Det er en uskik, at man tit ved tredjehandler og andenbehandling stiller spørgsmål til ministeren for at lave lidt om på det, der står, eller for at føje noget til det. Hvad vi har aftalt, det har vi aftalt, og hvad vi har lagt ud, det har vi lagt ud, og det skal vi ikke prøve at indskrænke ved forskellige udtalelser fra ministeren, som bagefter kan citeres og måske misforstås. Men i holdningen er jeg da enig med hr. Frank Jensen, naturligvis.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Med hensyn til, om forsøgspengene skal ud af huset, ville jeg ærlig talt godt have lov at sætte mig lidt mere ind i den sag, før jeg svarer på spørgsmålet. Hvilke alternativer er det egentlig helt præcis, jeg her står og skal vælge imellem uden at være forberedt på det? Jeg vil godt have lov til at melde pas på det spørgsmål. Jeg tror, at jeg også i det spørgsmål er enig med hr. Frank Jensen, men jeg vil godt lige have lov til at tænke mig om og studere sagen, før jeg svarer på det.

Til sidst om bemyndigelser: Det er faktisk ikke bemyndigelser, regeringen har bedt om. Regeringen bad om, at vi på en række felter kunne slippe for regler for derved at stille bestyrelserne frit.

Så kommer Socialdemokratiet og siger: Vi vil ikke stille bestyrelserne frit. Vi vil have nogle regler. Dette drejer sig altså ikke om, hvorvidt ministeren skal have beføjelserne; det drejer sig om, hvorvidt der skal være regler eller ej, og vi synes altså i regeringen, at dette samfund godt kan klare sig med lidt færre regler. Vi vil gerne have selvstyrende institutioner, som har ledere, der i samarbejde med deres bestyrelser, medarbejdere og elever selv kan udfylde de rammer, vi sætter her på Christiansborg. Og vi synes i regeringen, at vi godt kunne nøjes med betydelig videre rammer end dem, vi traditionelt har etableret; vi synes godt, at vi kunne have taget et større skridt, også ved denne lov. Men eftersom de tilføjes, vi har foretaget, jo ikke kan gøre den store skade, så bøjer vi os altså. Vi vil bare ikke høre tale om, at vi ønskede ministerbeføjelser – det ønskede vi faktisk ikke.

Da vi havde den tilsvarende debat om læreruddannelsesloven, lavede jeg en lang liste over ministerbeføjelserne, og vi gennemgik den, og det viste sig, at der ikke var en eneste ministerbeføjelse, som Socialdemokratiet ønskede fjernet. Det er da i orden, men så vil jeg ikke drilles for det.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nu skal vi ikke gøre denne debat ret meget længere, men ministeren vil jo huske, at § 5 – der ikke er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget – er én stor ministerbeføjelse til forsøgs- og udviklingsarbejde. Og når vi interesserer os en lille smule for det, hænger det sammen med, at der i Eva Caspersen-udvalget, som ministe-

ren har sagt at han vil holde sig til i et og alt, er afsat 5 mio. kr. inden for den store økonomiramme, som er aftalt med Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og organisationerne på arbejdsmarkedet; der er afsat 5 mio. kr. til forsøgs- og udviklingsarbejde. Og sådan som det er kommet til at fremgå af betænkningen nu, er der skabt usikkerhed uden for dette hus om, hvorvidt de 5 mio. kr. skal bruges til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for seminariet, eller om de, som det var foreslået af Eva Caspersen-udvalget, skal bruges til også at åbne for forsøgs- og udviklingsarbejde, der går på tværs, nemlig ud af huset, og også til det pædagogiske og sociale arbejdsmarked.

Derfor, hr. minister, det er altså for at få den store ministerbeføjelse, der ligger i § 5, afklaret lidt, inden denne lov skal ud i virkelighedens verden.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis Eva Caspersen-udvalget i sin visdom har sagt, at nogle af disse penge også skal kunne gå ud af huset, har jeg svært ved at se, hvorfor det ikke burde være muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-8, ændringsforslag nr. 1 og 2, § 9 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 3 og 4, § 10 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf efter § 10, § 11, ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 12, § 12 i den nye affattelse, §§ 13-18, ændringsforslag nr. 8, § 19, således ændret, § 20, ændringsforslag nr. 7 om indsættelse af et nyt kapitel efter kapitel 3, §§ 21-24, ændringsforslag nr. 9, § 25, således ændret, og § 26 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Kontanthjælp til hjemmeboende unge under 23 år).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 8/5 91. Første behandling 15/5 91. Betænkning 21/5 91).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 202:

Forslag til lov om ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland.

Af finansministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 15/5 91. Første behandling 22/5 91. Betænkning 22/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 14 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 203:

Forslag til lov om ændring af lov om pension til statens tjenestemænd m.v. i Grønland.

Af finansministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 15/5 91. Første behandling 22/5 91. Betænkning 22/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland. (Lovforslag nr. L 202).

§§ 1-2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pension til statens tjenestemænd m.v. i Grønland. (Lovfor- slag nr. L 203).

§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.